

Friends with Benefits

Končna razstava 20. generacije Šole za kuratorske prakse in kritiško pisanje Svet umetnosti

15. 5.–10. 6. 2026, Galerija Škuc, Stari trg 21, Ljubljana

Odprtje razstave: petek, 15. 5. 2026, ob 19.00 (performans kolektiva ILY ob 20.00)

Umetnice: **BRAVO (Ana Urbiha, Neža Urbiha, Pika Basaj), DILEMA, ILY (Iza Štrumbelj Oblak, Lea Topolovec, Yana Deliyska)**

Kuratorke in kurator: **Eva Pušnik, Julija Hoda, Kara Marušič, Lucija Lunder, Svit Skobir Lampič, Tamara Pepelnik, Urša Culiberg**

KAZALO S POVEZAVAMI DO POSAMEZNIH VSEBIN

[O RAZSTAVI](#)

[ŽIVLJENJEPISI](#)

[UMETNIŠKA DELA](#)

[INFORMACIJE O DOSTOPNOSTI](#)

[OBRAZSTAVNI PROGRAM](#)

[KOLOFON](#)

O RAZSTAVI

Umetnostni sistem pogosto deluje kot mreža ustaljenih sodelovanj. Na sistemski ravni lahko to razumemo negativno in izključujoče, saj lahko onemogoča dostop tistim, ki ne poznajo odločevalk. Na ravni posameznice pa ustaljena sodelovanja ponujajo priložnost za grajenje zaupanja in skupnih interesov. Prav v bližnjih odnosih se pogosto vzpostavljajo oblike podpore in skrbi, ki lahko blažijo prekarne pogoje umetniškega dela. Sodelovanje med prijateljicami pri tem ni izjema, temveč razširjena praksa, ki presega meje umetniškega polja. Prijateljstvo kot izhodišče za skupno umetniško prakso je osrednja tema razstave *Friends with Benefits (Več kot prijateljice)*, na kateri kolektivi BRAVO, DILEMA in ILY izpostavljajo izzive in prednosti dela s prijateljicami.

Pri kolektivu BRAVO je prijateljstvo neposredno vtakano v umetniška dela, ki postanejo materializacija internega humorja, ritualov in skupinskih dinamik članic. ILY se od lastnih prijateljskih odnosov nekoliko distancira in potrebo po podpori raziskuje z igranjem družine, v kateri umetnice zavzemajo vlogo mame, očeta in hčere. Pri DILEMI se prijateljstvo kaže predvsem kot metoda dela. Čeprav se obravnavane teme spreminjajo, rdeča nit tandemske prakse ostaja proces sodelovanja in skupnega razmišljanja.

Kolektivi na razstavi fragmente preteklih projektov in dosedanjega delovanja sopostavljajo z razmisleki o izzivih in priložnostih skupnega dela, ki so zanje trenutno najbolj relevantni. BRAVO reflektira spremembe v odnosih članic, odkar ne živijo več skupaj. Z načrtnim izvajanjem zakodiranih dogodkov, ki jih na razstavi dokumentirajo, poskušajo obuditi nekaj izgubljene bližine oziroma odpreti možnost novim načinom organizacije in povezanosti. Družina ILY se na razstavi sooča z odsotnostjo ene od članic. Yana (Oče) namreč živi v tujini, Lea (Mama) in Iza (Izi) pa živita in delata v Sloveniji. Med razstavo v sklopu participatorno-performativnih dogodkov na fiktivni ravni iščejo potencialno partnerko za mamo, na praktični ravni pa potencialno

sodelavko za nadaljevanje projekta. DILEMA v instalaciji, ki prikazuje eno izmed podob prstne igre z vrvico (string game), materializira plastovit proces skupnega dela, za katerega sta potrebna vsaj dva para rok. Hkrati opozarja, da se delo pogosto začne naključno, denimo med izletom oziroma počitkom.

Izpostavljeni izzivi razkrivajo sodelovanje s prijateljicami kot metodo dela, ki je neločljiva od pogojev, v katerih vznikata. Veliko mero nevidnega in neplačanega dela, ki omogoča delovanje umetniškega sistema, sestavljajo ravno negovanje odnosov ter pomoč in podpora sodelavkam. Ker sta skrb in podpora temeljna elementa prijateljstva, so pri umetniških praksah, ki izvirajo iz prijateljstev, skrbstveni elementi dela lahko še toliko bolj poglobljeni, možnost definiranja dela pa toliko bolj izmuzljiva. Kot tudi sicer velja za delo na področju umetnosti, sodelovanje s prijateljicami nima jasno začrtanih meja. Delo se zažira v čas in prostor prijateljstva in neobremenjenega druženja. Nemogoče je določiti, kdaj se kava spremeni v sestanek, torej kje se konča osebni odnos in začne profesionalno sodelovanje.

Kljub omenjenim pogojem, ali pa ravno zaradi njih, lahko sodelovanje s prijateljicami deluje tudi blažilno. Skrb in podpora, ki izhajata iz že obstoječih odnosov, sta temelj vseh treh umetniških praks. DILEMA je nastala zaradi potrebe po dodatni delovni sili, ki sta jo članici občutili med izvajanjem lastnih projektov. Z delom na razstavi ponovno opozarjata na varnost in igrivost, ki jo omogoča sodelovanje. Eden od temeljev kolektiva BRAVO je ravno afirmacija, ki jo naznanjajo že v svojem imenu. Skupno delo umetnicam omogoča sprotno izmenjavo idej in mnenj ter takojšen odziv, zato je umetniška praksa manj negotova in bolj reflektirana. Članice kolektiva ILY so prvič zasedle svoje družinske vloge, ko je Iza potrebovala pomoč pri magistrskem projektu in sta Lea in Yana prevzeli vlogo spodbudnih staršev. Od tedaj fiktivna družina služi kot izhodišče za umetniško raziskovanje.

Izzivi in prednosti skupnega dela so nenazadnje pomembni tudi za kuratorsko skupino, ki je razstavo pripravila v okviru šole Svet umetnosti. Čeprav smo bile udeleženske združene naključno, smo po dveh letih skupnega dela razvile osebne prijateljske odnose, ki smo jih želele ohraniti tudi med pripravo razstave. Zavedale smo se, da delo v veliki, raznoliki skupini pogosto vodi do nestrinjanj in napetosti. Ob naslavljanju te skrbi smo se ozirale k umetniškim praksam povabljenih kolektivov kot primerom pozitivno zaznamovanih sodelovanj.

Zanimalo nas je tudi, kako na odgovornost, ki jo pripisujemo kuratorski vlogi, vplivajo naša poznanstva in prijateljstva na umetniški sceni. Naloga kuratorke, da k razstavi povabi umetnico, je lahko priložnost za preseganje zaprtega umetniškega sistema oziroma priložnost za vključevanje. Zdi se nam pomembno, da pogled kuratorke sega preko meja mreže poznanstev. Hkrati pa je tudi kuratorka sama na začetku svoje poti omejena na lastno znanje. Naš poskus soočenja s to problematiko je transparentnost. Poleg tega, da so nas vsebine, s katerimi se ukvarjajo kolektivi, nagovorile ravno zaradi metod dela, izpostavljam, da smo se z nekaterimi že poznale oziroma smo se spoznale med programom šole. Slednja poleg vsebinskega programa nudi tudi priložnosti za mreženje, kar dokazuje, da so poznanstva ključno orodje za preživetje v umetnostnem sistemu. Če naj bo tako, naj bodo prijetna, skrbna in podporna.

Eva Pušnik, Julija Hoda, Kara Marušič, Lucija Lunder, Svit Skobir Lampič, Tamara
Pepelnik, Urša Culiberg

* V besedilu uporabljene slovnične oblike se enakovredno nanašajo na vse spolne identitete.

[NAZAJ NA KAZALO](#)

ŽIVLJENJEPISI

Ana Urbiha, Neža Urbiha in Pika Basaj delujejo kot kolektiv **BRAVO**. Vse tri so študentke magistrskih programov Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani; Neža in Pika slikarstva, Ana pa konservatorstva in restavratorstva. Na dosedanjih razstavah so raziskovale tesna prijateljstva, ki pogosto segajo tudi v iracionalno dimenzijo, ko kolektivno ustvarjena fikcija sooblikuje realno življenje. Teh tem so se dotikale na več skupinskih razstavah, med drugim v Stari pošti (2020, Kranj), TrainStation SubArt (2021, Kranj), Layerjevi hiši (2023, Kranj), Mali galeriji BS (2024, Ljubljana) in Galeriji Alkatraz (2025, Ljubljana). Sodelovale so pri oblikovanju scenografije za plesni performans Kolektiva Nest, *Antologija krika: vrečka presenečenja* (2024). Leta 2025 so se udeležile umetniške rezidence *SobaZaGosteMaribor*.

Duo **DILEMA** je bil prvenstveno ustanovljen kot odgovor na iskanje dodatne delovne sile in kot večkrat nujno potreben podporni steber za odpravljanje težav ob samostojno neobvladljivih javnih predstavitev. DILEMA sta vkup postavljeni dve (DI) umetnici: LENE Lekše in MARUŠA Uhan. Za tandem so rešitve začasnih prostorskih intervencij največkrat najdbe v razstavnih prostorih in njihovih bližnjih okolica. Naveza, prvič javno izpostavljena leta 2021, jima je doslej pomagala premagati prelaze, kot so *Svizčeva prerokba* v atriju Mestne hiše (2021), *Taka ____, da gredo še ptice peš* v Galeriji Nočna izložba Pešak (2022), *Poglavje 1* v Galeriji Y (2023), *Poglavje 2: Prehod* v Galeriji Veselov vrt (2024) v Ljubljani, *Kurativna spajanja* v Mestni galeriji Nova Gorica (2025) in projekt *Fighting with comfort* (DILEMA ft Toilet.break), nastal v sodelovanju s Chen Zhang, predstavljen v ljubljanski galeriji DobraVaga (2025).

Instagram: @dilema_____

ILY je kolektiv, ki ga sestavljajo Iza Štrumbelj Oblak, Lea Topolovec in Yana Deliyska. Znotraj kontinuirane umetniške raziskave vzpostavljajo fiktivno družinsko strukturo, v

kateri vsaka prevzame določeno družinsko vlogo, Lea postane Mama, Yana Oče in Iza hčerka Izi. S projekti, ki jih razvijajo na podlagi osebnih spominov, pričakovanj in želja, odpirajo vprašanja o potrebah in oblikah podpore. Pri tem uporabljajo različne medije, s katerimi beležijo igranje vlog in ustvarjajo participatorna srečanja. Doslej so svoje delo predstavile na razstavi *Speculative Gatherings* v Slakthusetu v Göteborgu (2024) in na 6. trienalu mladih umetnic in umetnikov v Galeriji sodobnih umetnosti v Celju (2025).

Instagram: @izastrumbelj

Instagram: @cd_yknyu

Instagram: @yanadeliyska

[**NAZAJ NA KAZALO**](#)

UMETNIŠKA DELA

BRAVO, (P)ogrevati, 2026

V delu *(P)ogrevati* se BRAVO sooča s spremembami v medosebnih odnosih treh prijateljic – članic kolektiva. Kolektiv se je razvil v času skupnega bivanja umetnic, ko sta njihovo umetniško prakso definirala intimno, zaprto domače okolje in intenzivno druženje v času izbruha kovida. Danes so njihovi odnosi v prehodnem stanju. Preganja jih spomin na idilo nekdanj organske in tesne povezanosti, hkrati pa si umetnice priznavajo in do neke mere sprejemajo oddaljenost, ki se pojavlja, odkar so se njihove življenjske okoliščine spremenile. Proces soočenja s spremembami se materializira v umetniški praksi kolektiva, kjer se žalovanje za izgubljeno bližino prepleta s sprejemanjem trenutnega stanja in zavezanostjo negovanju odnosov.

Srž projekta *(P)ogrevati* so tako imenovani *BRAVO dogodki*, srečanja, na katerih vsakič druga članica zasnuje sistem, po katerem se druženje odvije. Na dogodkih »pogrevajo« staro govorico in rituale, opuščene gradnike skupne identitete, da bi obudile prejšnje dinamike v odnosih, hkrati pa ustvarjajo priložnosti za nove načine povezovanja. Ker se načrten pristop k druženju oddaljuje od spontanega delovanja v preteklosti, dogodki že v sami zasnovi pomenijo preoblikovanje strukture kolektiva, kar naj bi posledično preoblikovalo tudi odnose v njem.

Dokumentacija dogodkov je na razstavi postavljena v napetost z instalacijo predmetov preteklih projektov kolektiva. Slednji pogosto temeljijo na internih šalah in fikcijah, ki so popolnoma razumljive zgolj umetnicam samim. Instalacija poudarja intimnost in igrivost zgodnjega obdobja kolektivnega delovanja, na katerega se članice nostalgичno ozirajo.

DILEMA, *Skoraj miza, skoraj hiša*, 2026

“S komolci sloniva na robu ukrivljene betonske plošče. Na skoraj mizi loviva ravnovesje. Kamnita ploskev je ukrivljena, na njej so sloneli tudi drugi. Pleteva figure iz vrvi.”

– DILEMA

V prostorski instalaciji *Skoraj miza, skoraj hiša* tandem DILEMA raziskuje vizualni jezik, ki se spleta skozi druženje, dialog in uporabo najdenih predmetov. Za prikaz procesa skupnega dela postavitev prevzema logiko prstne igrice z vrvico (string game), ki temelji na prepletanju vrvic med paroma rok in tvorjenju sekvence podob.

Osrednji element instalacije je povečana različica ene od teh podob. Namesto vrvic umetnici uporabita plezalno vrv, ki sicer služi varovanju. Struktura je napeta v prostor in fiksirana s štirimi vakuumskimi prijemalkami – štirimi rokami, ki so potrebne za izvajanje igre oziroma skupnega dela. Zadnjo podobo v sekvenci igre z vrvjo (hišo) umetnici zavestno izpustita. Proces ostaja nedokončan in je na razstavi zgolj zadržan.

Instalacijo dopolnjujeta še prometni znak in miza s Petrolovega počivališča, ki sta jo umetnici našli na enem izmed skupnih izletov. Miza na razstavi predstavlja idejni začetek. Na njej je markacija, ki označuje prvi prijem oziroma začetno figuro igre. Prometni znak za parkirišče je predelan v legendo. Prostor ustavljanja tu ne pomeni konca poti, temveč njen zamik, zgolj eno točko razgibanega procesa.

ILY, *Roko mi podaj: drugo poglavje*, 2026

Članice kolektiva ILY so se prvič združile v fiktivno družino leta 2024, ko sta Lea in Yana prevzeli vloge staršev, da bi Izi pomagali pri magistrskem projektu. Od tedaj je igranje družinskih vlog način raziskovanja odnosov, skrbi in sodelovanja. V drugem

poglavju projekta se namesto razreševanja osebnih izzivov kolektiv sooča z reševanjem ogrožene družinske strukture.

Instalacijo na razstavi gradijo fragmenti obdobja, ko je družino še preveval občutek povezanosti. Osrednji element je par gugalnic, ki sta jih starša nekoč podarila hčerki. Na njih lahko prisluhnemo pripovedi spominov, ki razkrivajo razvoj odnosa Mame in Očeta ter Izino otroško doživljanje in vpetost v njune dinamike. Da bi zapolnila čustveni manko in vrzel v sistemu podpore, ki ju dandanes povzroča Očetova odsotnost, se Izi poda v iskanje nove potencialne partnerke za Mamo. Razstavljen instalacija tako med participativno-performativnimi dogodki postane prizorišče za serijo zmenkov.

Če je bilo prvo poglavje zasnovano kot zaprt družinski sistem, predstavljen skozi prizmo dokumentacije, drugo poglavje vzpostavlja pogoje za odprt proces, ki se odvija v živo, v interakciji z obiskovalkami razstave. Fiktivni okvir hkrati služi kot dejanska priložnost za iskanje potencialne sodelavke za nadaljevanje projekta. Obiskovalke, ki se udeležijo zmenkov, lahko ob morebitni kompatibilnosti postanejo del naslednjega poglavja družinske zgodbe. Projekt tako temelji na prepletanju fikcije in resničnosti, kjer dejanske potrebe kolektiva usmerjajo vsebino igre vlog. Ob deloma improviziranem procesu umetnice hkrati oblikujejo in odkrivajo možnosti nadaljnega skupnega dela.

[**NAZAJ NA KAZALO**](#)

INFORMACIJE O DOSTOPNOSTI

Obisk

Obisk razstave in vsi spremljevalni dogodki so brezplačni. Galerija Škuc je opremljena s klančino za gibalno ovirane osebe na vhodu (širina 150 cm) in v prostoru (širina 106 cm). Notranje dvorišče in toaletni prostori galerije niso dostopni za uporabnice invalidskega vozička. Dostopni toaletni prostori so na voljo v sosednji gostilni Druga violina. Za uporabo se obrnite na zaposlene v gostilni, ki vas bodo prijazno usmerili. Toaleta v galeriji je spolno nevtralna. Na voljo je brezplačna voda iz pipe. Prostor ni opremljen s slušno zanko. Obrazstavno besedilo, opisi del in življenjepisi umetnic so dostopni v tisku za osebe s slabovidnostjo in v dokumentu, ki je urejen za uporabo sintetizatorja govora (oboje v slovenskem in angleškem jeziku). Možna je uporaba prenosne lupe za osebe s slabovidnostjo, ki si jo lahko izposodite pri informatorki. Organizirana bosta ogled razstave s tiflopedagogom za osebe s slepoto in slabovidnostjo ter ogled razstave v spremstvu tolmačke za slovenski znakovni jezik (oboje v slovenskem jeziku). Tekom razstave bo izšla knjižica v lahkem branju v slovenskem jeziku, ki bo na voljo v galeriji in na spletni strani Sveta umetnosti. Ker želimo varen obisk razstave omogočiti tudi imunokompromitiranim osebam, priporočamo uporabo zaščitnih mask. Psi dobrodošli. Osebje lahko zanje priskrbi posodo z vodo.

Prihod

Galerija je najbližje avtobusni postaji Gornji trg (180 m), kjer ustavijo avtobusne linije 2, 3, 11, 19, 27. Več informacij je dostopnih na spletni strani LPP in LPP številkah (01 58 22 426, 051 44 99 92). Večina avtobusov je opremljena s klančino, a vseeno priporočamo klic na LPP s poizvedbo za prevoz v vašem terminu. Galerija je v peš coni v

centru Ljubljane. Najbližji dovoz za avtomobile je 50 m stran. Ulice v neposredni okolici so tlakovane. Na območju peš cone vozijo brezplačna vozila Kavalir, ki jih lahko naročite od 6.00 do 22.00 po telefonu (031 666 331, 031 666 332, 031 666 299). Nekatera vozila so dostopna za uporabnice invalidskega vozička, svetujemo klic s poizvedbo. Najbližje plačljivo parkirišče s parkirnimi mesti (14) za gibalno ovirane osebe je Parkirna hiša Kongresni trg (550 m), najbližje parkirno mesto (1) za gibalno ovirane za kratkoročno parkiranje je na Levstikovem trgu (100 m). Za več informacij se obrnite na podjetje JP LPT (01 300 12 00). Zemljevid dostopnosti lokacij v centru Ljubljane in druge koristne informacije pa so na voljo tudi na spletni strani Zveze paraplegikov Slovenije.

[**NAZAJ NA KAZALO**](#)

OBRAZSTAVNI PROGRAM

22. 5. ob 15.00: **Ogled razstave s kuratorkami in umetnicami** – v angleškem jeziku.

23. 5. ob 17.30: **Gabrielle de la Puente (The White Pube): Agenda prijateljstva**, predavanje in predstavitev knjige – v angleškem jeziku.

28. 5. ob 15.00: **Ogled razstave s tiflopedagogom Petrom Rotom (MDSSNG) in kuratorkami** – v slovenskem jeziku za osebe s slepoto in slabovidnostjo.

3., 5. in 7. 6. od 15.00 do 19.00: **Plenty of Fish in the Sea, participatorni performans kolektiva ILY** (obvezna predhodna prijava na collective.ily@gmail.com).

10. 6. ob 18.00: **Končni ogled razstave s kuratorkami** – v slovenskem jeziku, ob spremstvu **tolmačke za slovenski znakovni jezik**.

[NAZAJ NA KAZALO](#)

KOLOFON

Mentorska podpora: Alenka Gregorič, Vadim Fiškin

Vodje šole: Lara Plavčak, Tia Čiček, Urška Aplinc

Slovenska lektura: Inge Pangos

Angleški prevod: Arven Šakti Kralj

Naslovna podoba: Lea Jelenko

Oblikovanje zloženke: Lea Jelenko

Produkcija: Svet umetnosti/SCCA-Ljubljana

Koprodukcija: Galerija Škuc

Podpora: Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Mestna občina Ljubljana –
Oddelek za kulturo

Partnerji: Zavod Risa, Druga violina, Knjigarna Azil (ZRC SAZU), Medobčinsko društvo
slepih in slabovidnih Nova Gorica

Sponsorji: DIOPTA, d. o. o., Ljubljana, Pizzeria FoculuS, Nord Hard Seltzer, Zdrava
Trgovinca

Zahvale: sodelujoče pri programu šole Svet umetnosti 2024/26, Aleš Barle, Lar Nikolaj
Leskovar, Barbara Leskovar, Ata BRAVO, družina Uhan, Iris Lukšič, Obenauf, Urška
Murovec

Program šole Svet umetnosti nastaja v partnerstvu s Cukrarno/MGML in s podporo
Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.

Razstava je del mobilnosti, ki jo financira Evropska unija. Stališča, izražena tukaj, v
nobenem primeru ne odražajo uradnih nazorov Evropske unije.

[**NAZAJ NA KAZALO**](#)